

Oponentní posudek na práci

Romana Juříčková, *Projekt Nord Stream v kontextu evropské energetické bezpečnosti* (bakalářská práce IMS FSV UK v Praze, 2011), 42 stran rukopisu.

Romana Juříčková se ve svojí závěrečné práci zaměřila na problematiku energetické bezpečnosti Evropské unie. Hlavní pozornost přitom chtěla soustředit na historii projektu podmořského plynovodu "Nord Stream" coby vyvrcholení novodobé spolupráce mezi Německem a Ruskem a na význam tohoto projektu pro bezpečnost dotčených zemí v Evropě. Relevance a vůbec společenská závažnost tématu je ve světle posledních událostí nesporná. Bohužel hned v úvodu nutno konstatovat, že úroveň zpracování předloženého textu této závažnosti neodpovídá. I přes veškerou snahu autorky uvést závěrečnou práci aspoň po formální stránce do akceptovatelné podoby vidím problémy, které mi značně ztěžují navrhnout práci pozitivní hodnocení.

Pokud jde o samotné zpracování, problém spatřuji v první řadě v nejasnosti samotného předmětu bádání. Nevím, jak probíhaly konzultace autorky s vedoucím práce. V každém případě by textu jednoznačně prospělo jasné, přesné a užší vymezení tématu, tak aby autorka skutečně mohla jít při rozboru do hloubky. Prakticky polovina práce v současné podobě pojednává nikoli o projektu "Nord Stream", nýbrž o problémech, jimž sjednocující se Evropa v energetické sféře čelí, tedy o problémech, jež pro účely práce nanejvýš dotvářejí kontext. Na rozbor, či spíše popis, sledovaného problému pak připadá všehovšudy jedenáct stran textu (str. 21–32), což je na závěrečnou práci tohoto druhu, obávám se, velice málo. Tatáž připomínka se týká rovněž vhodnosti stanovení realistických úkolů a cílů. "Objasnit, jaká je v současné době energetická situace v Evropě", jak si jej vytkla autorka (str. 10), jde za takový cíl považovat stěží a podobně ambiciózní plán by vyžadoval rozpracování na řadu dílčích úkolů, které by bylo možno dále operacionalizovat. Bohužel formulace výzkumné otázky jako takové v samotném textu chybí a úvod práce, kde by autorka svůj záměr podrobněji přiblížila, do toho moc světla nevnáší.

Další připomínka se týká dle mého názoru neadekvátní heuristické základny a samotné práce se zdroji. Závěrečný seznam literatury jako takový je určitě účtyhodný a obsahuje některé kvalitní, použitelné zdroje k tématu včetně primárních. Bohužel reálně použitá bibliografie se jeví výrazně menší. Velkou část excerpovaných zdrojů přitom tvoří anonymní factsheety publikované na pro širší veřejnost určených zpravodajských serverech či dokonce PR-materiály energetických koncernů, aniž by byly podrobeny jakémukoli kritickému vyhodnocení, na což bych osobně asi ve svém bádání nespolehal. A to zvláště pokud je k dispozici řada kvalitní literatury akademického zaměření, ze které by bylo možno vyjít. Uvědomit si podobná úskalí by autorce byla mohla pomoci důkladná kritika pramenů a literatury, jejíž shrnutí je obvykle nedílnou součástí úvodu závěrečné práce. Bohužel jí autorka z nějakého důvodu nevěnovala více než jeden odstavec. Na některých místech textu (str. 14 druhý odstavec; str. 18 předposlední odstavec; aj.) není ani zřejmé, zda jde o citát či o parafrázi přebíraného textu či dokonce o součást autorčina vlastního výkladu. Odkazování na zdroje by přitom vůbec sneslo víc pečlivosti.

Obsahová stránka textu pak pouze odráží problémy naznačené již výše. Týká se to v první řadě povšečnosti a malé analytické hodnoty. Určitě kvituji, že základní struktura textu je v zásadě přehledná a nosná, byť jednotlivé proporce neodpovídají tomu, jak je zamýšlené téma práce odraženo v samotném názvu. Této přehlednosti nicméně autorka dosahuje převážně jen za cenu striktně chronologického postupu. Tak např. kapitola o evropské energetické politice sestává víceméně jen z převyprávění po sobě jdoucích

koncepčních dokumentů EU v této oblasti. Stejně tak postoj jednotlivých zemí k projektu rusko-německého plynovodu je pojat velice zkratkovitě a kuse, a to včetně motivace jednotlivých aktérů, což by hypoteticky mohla být nejzajímavější část textu, otevírající před autorkou široký prostor pro vlastní interpretaci. Osobní přínos autorky k objasnění sledovaného problému je tak velice sporný, pokud nějaký.

Celkově bakalářská práce Romany Juříčkové představuje ne nutně zdařilou kompilaci ne vždy adekvátních zdrojů na ne nutně jasně vymezené téma. Autorka na jedné straně prokázala, že je schopna sama napsat souvislý kultivovaný text o složitém mezinárodním problému v rozsahu několika desítek stran, byť v této souvislosti považují za nutné upozornit, že rozsah práce se drží při samotné spodní hranici minimálního zadání. V tomto smyslu asi předložená práce minimální požadavky kladené na závěrečnou práci tohoto druhu splňuje, s výhradami vznesenými výše, třebaže stoprocentně o tom přesvědčen nejsem. Mimo to, na druhé straně, se mi ale těžko hledá nějaká přidaná hodnota, jak bývá v případě závěrečných prací úspěšně obhájených na našem institutu zvykem. Pro případ, že by byla práce nakonec obhajována, nedovedu si za sebe představit lepší hodnocení než "dobře" (3).

V Praze, 28. května 2011

Jan Šír